

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Херсонський інститут

Кафедра правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Херсонського інституту
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
Петричук С.І.
«25» серпня 2025 р.

Схвалено на засіданні
кафедри правових
дисциплін

Протокол №1 від «25» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Мкртчян Р.С.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК13 Історія держави і права України

Спеціальність

D8 «Право»

Освітній рівень

Перший (бакалаврський)

Освітня програма

Право

Херсон ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2025 р.

Розробник (-и) си́лабусу навчальної дисципліни: Кандидат історичних наук, доцент кафедри правових дисциплін Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП» Ткачук Анна Іллівна

Викладач: Ткачук Анна Іллівна

Си́лабус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри правових дисциплін
Протокол від 25.08.2025 № 1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Історія держави та права України
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	D8 Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 34 год. Семінарські / практичні заняття: 16 год. Самостійна робота: 70 год.
Термін вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни

П.І.Б. викладача	Ткачук Анна Іллівна
Науковий ступінь	кандидат історичних наук
Посада	Доцент кафедри правових дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	Історія та культура України; Історія держави та права зарубіжних країн; Історія держави та права України; Конституційне право України; Міжнародне право; Міжнародний захист прав людини; Право Європейського Союзу
Напрями наукових досліджень	соціально – економічні, політико – правові, культурологічні проблеми історії України та зарубіжних країн, краєзнавство, міжнародне право,
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Реєстрація у базі Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=CIBP8p8AAAAJ&view_op=list_works&gmla Реєстрація у ORCID: 0000-0002-7473-490X
Контактна інформація викладача	
E-mail:	tai3107@ukr.net
Контактний телефон	+380504948310
Телефон кафедри	0967442453
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://ks.maup.com.ua/zagalna-informacija/kafedry/kafedra-pravovyh-dyscyplin/sklad-kafedry

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальний курс «Історія держави і права України» покликаний допомогти майбутньому фахівцю у галузі правознавства засвоїти категоріально-понятійний апарат історико-правової науки, знати основні віхи розвитку державотворчого процесу в Україні, краще підготуватися до активної участі у суспільно-політичному житті країни. Вивчення цього курсу безпосередньо вплине на формування наукового світогляду і загальної культури, дасть можливість зрозуміти зміст, характер та особливості історичного розвитку України.

2. Мета: надати майбутнім юристам знання про загальні закономірності і характерні особливості виникнення, функціонування, зміни різних типів та форм держави і права українського народу на всіх етапах його розвитку.

Завдання: при вивченні курсу історії держави і права України, полягають у формуванні у студентів певного обсягу державно-правових знань, виробленні навичок аналізу державно-правових

явищ, подій, інститутів та виявленні їх причинно-наслідкових зв'язків, самостійному узагальненні історико-правової інформації. Особливо важливо розуміти сутність і закономірності еволюції української державної традиції в цілому, розвитку механізмів державної влади в Україні, зародження і функціонування правової системи в цілому й окремих її галузей, а також здійснювати аналіз першоджерел і спеціальну літературу з дисципліни; користуватися категоріально-понятійним апаратом історико-теоретичного циклу юридичної науки; застосовувати набуті знання у роботі за фахом.

3. Формат курсу - очний (offline)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності..
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
Результати навчання	
Результати навчання (РН)	РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

	РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології. РН 11. Мати базові навички риторики. РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
--	--

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 34 лекційних години, 16 годин семінарських(практичних) занять та 16 годин самостійної роботи.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7.Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): Історія та культура України; Історія держави і права зарубіжних країн; Теорія держави і права; Державне будівництво та місцеве самоврядування.

8.Технічне й програмне забезпечення /обладнання – проектор та комп'ютер для проведення лекцій та практичних занять, доступ до інтернет-мережі.

9. Політика курсу.

Полягає реалізації двох основних завдань: ознайомлення студентів з найважливішими пам'ятками законодавства; формування уявлень про конкретні соціально-історичні, культурні, економічні і політичні умови, за яких виникали і розвивалися правові та державні інститути; виявлення подібностей між найбільш розвиненими правовими системами минулого і сучасності; опрацювання понятійного апарату, необхідного для засвоєння як навчального матеріалу, що зумовило зосередження уваги насамперед на двох видах діяльності студентів :презентація набутих під час навчання компетентностей на практичних заняттях (35%) та виконання індивідуальних завдань з відображенні логіки державних та правових процесів у певну епоху(15 %). Іспит передбачає співбесіду зі студентом за основними питаннями курсу, визначеними у спеціальному переліку.

Студент дотримується правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Херсонського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки)

наконсультаціях.

Неприпустимим є:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Історія держави і права**», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та самостійну роботу та балів, отриманих під час іспиту.

Студент, який не з'явився на заняття (незалежно від причини) повинен відпрацювати

пропущені заняття та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль у складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1.** «Вступ до курсу. Початок державно-правового розвитку на теренах України» (лекційні теми 1-2, семінарська тема 1);
- **Змістовий модуль 2.** «Давньоруська держава і право (лекційні теми 3-5, семінарські теми 2-3).
- **Змістовий модуль 3.** «Україна у складі євразійських державних утворень (лекційні теми 6-9, семінарські теми 4-5).
- **Змістовий модуль 4.** «Держава і право у XIX-поч. XX ст.» (лекційні теми 10-11, семінарські теми 6).
- **Змістовий модуль 5.** «Відродження української національної держави. Держава і право України радянського та пострадянського періодів» (лекційні теми 12-17, семінарські теми 7-8).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, способ організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, роботі в малих групах із презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор із демонстрацією набутих навичок).

Здобувач вищої освіти працює з інформацією самостійно, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконує усні та письмові завдання, виступає з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою, так й індивідуально, моделює поведінку у конкретних професійних ситуаціях.

Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації (*критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни*).
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Табл.2

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	2	2	4	3	6	4	8	2	4	6	12
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	2

Робота на семінарському занятті	10	4	10	2	20	2	20	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання ІНДЗ	25										
Разом	-		30	43			45			30	49
Максимальна кількість балів:					222						
222:100=2,22. Студент набрав Х балів; Розрахунок: $X:1,76 =$ загальна кількість балів.											

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає опрацювання електронних джерел, робота з друкованими публікаціями (наукові праці, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5-7 хв. зі слайдами). Тематика завдань пропонується викладачем. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 2 балів
- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 4 балів
- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 2 балів
- самостійність та креативність – 2 балів

Максимальна кількість балів - 10 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен. Здобувачі вищої освіти готують мультимедійну презентацію. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: Робоча навчальна програма дисципліни).

17. Шкала відповідності оцінок

Табл.3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Базильчук Г. К. Словник-довідник з історії. К.: МАУП, 2005. 368 с.
2. Бойко І. Й. Історія правового регулювання цивільних, кримінальних та процесуальних відносин в Україні (IX-XX ст.): навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Юрид. ф-т. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 904 с.
3. Бойко І.Й. Держава і право Гетьманщини: навч. посіб. Львів : Світ, 2000. 118 с.
4. Бойко О.Д. Історія України: навч. посіб. К.: Академвидав, 2006. 686 с.
5. Бунятян К.П. Давнє населення України: навч. посіб. К.: Либідь, 1999. 228 с.
6. Верстюк В.Ф., Дзюба О. М., Непринцев В. Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. К.: Наукова думка, 1995. 688 с.
7. Гавриленко О.А. Історія держави і права України: стародавня доба : навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2011. 64 с.
8. Гончаренко В.Д. Історія держави і права України: підручник. К.: Атіка, 2013. 704 с.
9. Гончаренко В.Д. Історія держави і права України: підручник. К.: Право. 2019. 552с.
10. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України / АН України, Ін-т археолог., Ін-т історії України. вст. стаття В.А. Смолія, П. С. Соханя, М.С. Грушевський. К.: Наукова думка, 1992. 544 с.
11. Давня історія України: навч. посіб. у 2 кн. / Толочко П. П. (керівник авт. колективу), Козак Д. Н., Крижицький С. Д. та ін. К.: Либідь, 1994. Кн. 1. 240 с.
12. Дахно І.І. Історія держави і права. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 408 с.
13. Довідник з історії України / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. К.: Генеза, 2002. 1136 с.
14. Заруба В.М. Історія держави і права України : Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
15. Захарченко П. Історія держави і права України: підручник. К.: Атіка, 2004. 368 с.
16. История отечественного государства и права. Ч. I: учебник / под ред. О.И. Чистякова. 3-е изд., перераб. и доп. автор. коллектив: Л. В. Дюков, Ю.А. Егоров, В.С. Кульчицкий и др. М.: Юристъ, 2004. 430 с.
17. Іванов В. М. Історія держави і права України : підручник. В.М. Іванов К. :КУП НАНУ, 2013. 892с.
18. Іванов В. М. Історія держави і права України: Підручник. К. : МАУП, 2007. 552 с.
19. Історія держави і права України : підручник. У 2-х т. / за ред. Тація В.Я., Рогожина А.Й. Том 1. кол. авторів: В.Д. Гончаренко, А.Й. Рогожин, О.Д. Святоцький та ін. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. 648 с.
20. Історія держави і права України: навч. посіб. / за ред. А. С. Чайковського. К.: Юрінком Інтер, 2000. 384 с.
21. Історія державності України: експериментальний підручник / за заг. ред. Бандурки О.М., Ярмиша О.Н. кол. авторів: В.А. Греченко, О.А. Гавриленко, М.М. Столбуненко. та ін. Х.: ТОВ «Одісей», 2004. 608 с.

22. Котляр М.Ф. Історія України в особах: Давньоруська держава. К.: Україна, 1996. 240 с.
23. Кузьминець О.В. Історія держави і права України: навч. посіб. К.: Україна, 2005. 448 с.
24. Кульчицький В.С. Історія держави і права України: підруч. К. Вид дім «Ін Юре», 2007. 624 с.
25. Лановик Б.Д. Історія України: навч. посіб. К. : Знання-Прес, 2006. 598 с.
26. Лащенко Р. Лекції по історії українського права. К. : Україна, 1998. 254 с.
27. Лісовська Ю.П., Лісовський П.М., Подоляка С.А. Правова держава: історія, теорія, методологія: навч.посіб. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018 348 с.
28. Лісовський П. М., Лісовська Ю.П Країнознавство: Навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 264 с.
29. Лісовський, П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: Навч. посіб. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 172 с.
30. Лісовський, П. М. Мудрість народів світу: Навч. посіб. Київ : КондорВидавництво, 2017. 332 с.
31. Лісовський, П. М., Лісовська, Ю. П. Інтелектуалознавство : навчальний посібник. Навчальний посібник / за заг. ред. Курка М.Н. К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2014. 367с.
32. Молдован В.В. Судоустрій України: навч. посібник. К. : Алеута, 2007. 215 с.
33. Музиченко П. Історія держави і права України: навчальний посібник. 5-те вид., випр. і доп. К.: Т-во «Знання», КОО, 2006. 437 с.
34. П.М. Лісовський, Ю.П. Лісовська. Безпекознавство: особистість, держава, суспільство (системний аналіз): навчальний посібник. Київ : КондорВидавництво, 2017. 368 с.
35. П.М. Лісовський, Ю.П. Лісовська. Інтелектуалознавство. Навчальний посібник. К : Кондор-Видавництво, 2017. 250 с.
36. Повість минулих літ. Літопис / наук. керівник видання Д.С. Лихачов. К.: Веселка, 1989. 222 с.
37. Політична історія України: посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. І. Танцюри. автор. кол.: Є.О. Бондарєв, В.П. Горбатенко, В.А. Греченко та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2001. 488 с.
38. Савченко Н.М. Історія України: модульний курс. навч. посіб. К.: Видавництво «Фірма «ІНКОС», «Центр навчальної літератури», 2006. 544 с.
39. Середа А.М. Історія держави і права України. Навчальний посібник. Частина І. Суми: Університетська книга, 2010. 332 с.
40. Сухонос В.В. Теорія держави і права: навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 536 с.
41. Терещенко Ю. Україна і європейський світ. Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст.: навч. посіб. для вузів. К.: Перун, 1996. 496 с.
42. Терлюк І.Я. Історія держави і права України (До новітній час): навч. посіб. К. : «Атіка», 2006. 400 с.
43. Терлюк І.Я. Історія держави і права України: навч. посіб. К.: Атіка, 2011. 944 с.
44. Терлюк І.Я. Історія держави і права України: підручник. Л. :КОНДОР. 2018. 772с.
45. Тетарчук І.В. Історія держави і права України. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 214с.
46. Тищик Б. Й., Бойко І.Й. Історія держави і права України: акад. курс : підручник. Львів: нац. ун-т ім. Івана Франка. Київ: Ін Юре, 2015. 807 с.
47. Ткач А.П. Історія кодифікації дореволюційного права України. К. : Наукова думка, 1968.
48. Трофанчук Г.І. Історія держави і права України: навч. посіб. К. : Юрінком Інтер, 2011. 384 с.
49. Ухач В.З. Історія держави і права України: Навчальний посібник (конспекти лекцій). Тернопіль: Вектор, 2011. 378 с.
50. Хрестоматія по истории государства и права СССР. М., 1990.
51. Хрестоматія з історії держави і права України. У 2-х т.: навч. посіб. для студентів юрид. спец. вищ. закл. освіти / за ред В. Д. Гончаренка. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000.
52. Хрестоматія з історії держави і права України: У 2.т.:Навч. посібник для студ. юрид. вищ. навч. закладів і фак. / В.Д. Гончаренко (ред.), В.Д. Гончаренко (уклад.) К. : Ін Юре, 1997. Т. 1 : 3 найдавніших часів до початку XX ст.. 463 с.

53. Хрестоматія з історії держави і права України: У 2-х т.: Навч. посібник для студ. юрид. вищ. навч. закладів і фак. / В.Д. Гончаренко (ред.) К. : Ін Юре, 1997. Т. 2 : Лютий 1917 р. - 1996 р. 799с.
54. Хрестоматія з історії держави та права України / За ред. А. С. Чайковського. К., 2003.
55. Чубатий М. Огляд історії українського права. К., 1994.
56. Шевчук В.П. Історія української державності: Курс лекцій. К.: Либідь, 1999. 480 с.
57. Шигаль Д. А. Історія держави і права України : посібник для підготовки до іспиту. Навчальний посібник. Київ: Право. 2018. 252с.
58. Юридична енциклопедія: в 6 т. К.: Українська енциклопедія, 1998.

Електронні ресурси

1. Держава і право. Збірник наукових праць. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/soc.../index.html
2. Веда електронная библиотека. URL: <http://www.lib.ua-ru.net/katalog/259.html>
3. Історія держави і права України (Іванов В. М.) URL: <http://books.br.com.ua/themes/7/49>
4. Підручники та навчальні посібники. URL: http://thelaw.at.ua/load/juridichna_literatura/istorija_derzhavi_i_prava_zarubizhnikh_krajin/9
5. Історія держави і права України. У 2-х томах. Т.1 За редакцією докторів юридичних наук, професорів В. Я. Тація, А. Й. Рогожина, В. Д. Гончаренка. URL: <http://5fan.ru/wievjob.php?id=16049>
6. Іванов В. М. » Історія держави і права України: підручник. URL: <http://www.rulit.me/books/istoriya-derzhavi-i-prava-ukraini-pidruchnik-read-404489-348.html>
7. Історія держави і права України - Музиченко П.П. Бібліотека українських підручників. URL: http://libfree.com/171636405-pravoistoriya_derzhavi_i_prava_ukrayini_muzichenko_pp.html
8. Матеріали з навчального предмету "Історія держави і права". URL: <http://textbooks.net.ua/content/category/11/82/17/>
9. Історія держави і права України. Все для юриста. URL: <http://forlawyer.com.ua/lekcyi/storya-derzhavi-prava-ukrayini/>

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Ліга: ЗАКОН. URL: <https://www.ligazakon.ua/ru/>
3. Всеукраїнський юридичний портал. URL: <http://zakoni.com.ua/>
4. Юридичний портал. URL: <https://codex.at.ua/>

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Історія держави і права України»

Разом: 120 год., з них 34 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 70 год.

Кількість балів за	176 балів															
Модулі	Змістовий модуль I Вступ до курсу. Початок державно-правового		Змістовий модуль II Давньоруська держава і право. (95)			Змістовий модуль III Україна у складі євроазійських державних утворень				Змістовий модуль IV Держава і право у XIX-поч. XX ст.		Змістовий модуль V Відродження української національної держави. Держава і право України радянського та пострадянського періодів				
Назва модуля																
Лекції	1 (2 бали)	2 (2 бали)	3 (2бали)	4 (2 бали)	5 (2 бали)	6(2 бали)	7(2 бали)	8(2 бали)	9 (2 бали)	10 (2 бали)	11 (2 бали)	12(2 бали)	13-14(4 бали)	15(2 бали)	16-17(4 бали)	
Теми лекцій	ІДПУ як наука та навчальна дисципліна.	Державно-правовий розвиток України в часи античності.	Ранньофеодальна держава Київська Русь (VII — перша половина на XIII ст.)	Право Київської Русі.	Галицько-Волинська держава та її право (XIII - друга половина на XIV ст.)	Литовсько-Руська держава та її право (друга половина на XIV - середині на XVI ст.).	Суспільно-політичний лад та право на українських землях у складі Речі Посполитої	Запорозька Січ, її військово-адміністративний устрій та право	Українська держава і право доби Визвольної революції. Українська гетьманська держава та її право (середина XVII — кінець XVIII ст.)	Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Російської імперії (XIX - початок XX ст.)	Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Австро-Угорщини (XIX - початок XX ст.)	Відродження української національної держави у 1917–1920 рр.)	Радянська держава і право України у 1920-1930 х рр.	Радянська держава і право України у 1940-1980-х рр.	Розбудова та розвиток сучасної української держави і права.	
Семінарські і практичні	1(11 балів)		2 (11 балів)		3 (11 балів)		4 (11 балів)		5 (11 балів)		6(11 балів)		7(11 балів)		8 (11 балів)	
Теми Семінарських занять	Державно-правовий розвиток України в часи античності.		Право Київської Русі		Галицько-Волинська держава та її право (XIII - друга половина на XIV ст.)		Суспільно-політичний лад та право на українських землях у складі Речі Посполитої		Українська держава і право доби Визвольної революції. Українська гетьманська держава та її право (середина XVII — кінець XVIII ст.)		Суспільно-політичний устрій та право на українських землях у складі Австро-Угорщини (XIX - початок XX ст.)		Радянська держава і право України у 1920-1930 х рр.		Розбудова та розвиток сучасної української держави і права.	
Самостійна робота	1 (5 балів)		2 (5 балів)			3 (5 балів)				4 (5 балів)		5 (5 балів)				
Поточний контроль	1 (10 балів)		2 (10 балів)			3 (10 балів)				4 (10 балів)		5 (10 балів)				

оль					
ІНДЗ	25 балів				
Підсу мкови й контр оль	2,22				